

Бугайчук Н.В., методист з виховної роботи комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»;

Степанова Н.М., кандидат філософських наук, методист лабораторії гуманітарних дисциплін комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»

СВЯТО НОВОГО НАВЧАЛЬНОГО РОКУ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Кожного року 1 вересня українська громадськість відзначає День знань – день початку нового навчального року. Державним святом його проголошено з 1 вересня 1984 року. Традиційно свято супроводжувалося урочистими заходами – шкільними лінійками, на яких були присутні всі учні, вчителі, запрошені гості. В суспільстві склався стереотип, що з року в рік на урочистих лінійках під палючим сонцем чи рясним дощем розповідаються ті самі вірші та лунають ті самі пісні про школу й дитинство. Це стереотипне мислення налаштовує батьків на негативне сприйняття таких урочистостей.

Зрозуміло, що не у всіх школах лінійки довгі та нудні, багато закладів середньої освіти можуть похвалитися цікавими традиціями святкування 1 вересня. Тому наразі деякі школи відмовляються від традиційного проведення 1 вересня, замінюючи їх іншими заходами, активно ведуться пошуки нових форм його проведення.

Крім того, і Міністерство освіти і науки України рекомендує відійти від стандартного проведення «першого дзвоника» у форматі лінійки. Ми впевнені, що наші педагоги та директори закладів освіти творчі, винахідливі, оригінальні, талановиті, креативні, і вони мають своє нестандартне бачення проведення цього свята.

Тому пропонуємо ознайомитися, як цей день проходить у наших сусідів, ближніх і далеких.

Перший день у школах **Німеччини**, зазвичай, святковий. Малеча приходить із батьками, інколи – з усією родиною. Проводиться фотосесія. Може проходити богослужіння, екскурсія для першокласників по школі. Інколи учні старших класів готують для «першачків» концерт. Квітів вчителям не дарують, але до Дня знань 6-річні першокласники, за традицією, разом з батьками склеюють конусоподібний кульок із паперу і прикрашають його аплікацією. Потім батьки складають туди солодощі, іграшки та різні цікаві дрібниці.

Обов'язковий момент – урочистий вихід нових учнів у супроводі класного керівника із загальної зали в клас. Там вони знайомляться і отримують перше завдання додому – намалювати те, що лежало в їхніх кульках.

У **Австрії** першокласники також вирушають до школи з Schultüte – пакунок школяра. Ця традиція існує ще з XIX століття. Раніше великий яскравий пакунок батьки та родичі наповнювали солодощами для малюка. Нині туди кладуть канцелярське приладдя, іграшки, книжки. Звичайно, є там і солодкий сюрприз.

Адміністрація школи влаштовує святкування у великій залі школи чи, наприклад, у ратуші. Старші учні готують концерт, потім дітям видають їхні Schultüte й інколи – маленькі букетики квітів. Під час переходу до старшої школи діти також дивляться концерт, потім отримують книжки в подарунок і йдуть на екскурсію школою.

У **Нідерландах** навчальний рік починається тільки в понеділок, можливо, - і в середині серпня. Всіх дітей збирають разом, директор висловлює промову. Квіти прийнято дарувати не в перший день навчального року, а в останній. Проводиться конкурс листівок. Всі діти під час канікул надсилають в школу листівки, саморобні, оригінальні. Переможців нагороджують чимось цікавим і обов'язково – морозиво за рахунок школи.

Перший понеділок вересня у **Канаді** називається Днем Праці – Labor Day – це загальнодержавний вихідний і вважається офіційним закриттям літнього сезону. А навчання стартує наступного дня – у перший вівторок вересня. Лінійок немає. У перший вівторок вересня всі учні збираються в спортзалі,

директор висловлює невеличку промову, потім всі розходяться по класах і починається навчання. У другі вихідні вересня влаштовується Family Fun Day (сімейний розважальний день). На подвір'ї школи ставлять батути та різні атракціони, влаштовують частування.

У **Ізраїлі** перший день навчання – 1 вересня. Але в ізраїльських школярів початок вересня іноді сповнений вихідних через єврейський новий рік та інші свята – в такому разі, початок навчання відбувається пізніше 1 вересня. Діти приходять до школи на перший урок о 8:15, знайомляться, спілкуються зі своїми однокласниками. Святкова лінійка проходить під час другого уроку – школярі пишуть на повітряних кульках побажання і запускають їх в небо.

У **Японії** першокласники йдуть до школи в шість років на початку квітня, коли починає цвісти сакура. Тут вважають, що весна – це початок нового життя, тому саме час починати вчитися. Святкова лінійка проводиться тільки для першокласників в актовій залі. Їх вітають вчителі, вирішують організаційні питання з батьками, і в першій половині дня діти йдуть додому. Потім у першокласників і батьків є тиждень на підготовку до школи. І вже через тиждень, в школу йдуть всі школярі.

У **Камбоджі** малюки вперше знайомляться зі школою 1 жовтня. Перший день школи тут такий, як і інші. Ані квітів, ані тортів. Але іноді діти дарують вчителю подарунки: мило, рушники, побутові прилади – в залежності від добробуту учнів та престижності школи.

У багатьох країнах, наприклад, у Франції, Великій Британії, Норвегії, Фінляндії, Індії перше вересня – це несвятковий день, а просто початок нового навчального року [4].

На наше переконання, певні урочистості є важливими для перших, п'ятих, десятих та одинадцятих класів, але усіх інших дітей не обов'язково залучати до урочистої лінійки. Важливо пам'ятати – що це святкування **Нового навчального року**. Зазвичай, святкуючи новий рік, люди веселяться, загадують бажання, мріють, пригощаються смачненьким, дарують один одному подарунки, одним словом, свято, переповнене бажань, мрій і задоволення.

ДЛЯ НАЙМОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Для «первачків» і їхніх батьків замість класичної лінійки можна організувати **веселий квест**. Захід може проходити на території навчального закладу чи у приміщенні школи, наприклад в їдальні, спортзалі, гардеробі, бібліотеці, учительській, кабінеті директора і т.д. Завдання для квесту повинні бути легкими у виконанні, як для першокласників, так і для їхніх батьків, веселими, з гумором.

Завдання можуть бути у вигляді картинки із загадкою-підказкою: з'єднати крапки, зібрати пазл, зафарбувати потрібні елементи, знайти відмінність, або у вигляді віршованих загадок, акровіршах. Кожна картка вказує на місце, де розташована наступна локація, на якій потрібно виконати яесь завдання і отримати наступну картку. В результаті весь ланцюжок призводить до зустрічі всіх у класі і сюрпризу.

У холі школи можна зібрати **«Бажасики»**. Діти вибирають картинку з малюнком – очікуваннями від школи, наприклад картинку, які символізують друзів, знання, веселощі і т.д. Батьки у цей час збирають таблички-очікування з надписами «друзі», «знання», «веселощі» і т.д. У кого співпадут відповіді проходить на наступний етап, якщо відповіді не співпали - виконують завдання (стрибки через скакалку, присідання, виконання віршика і т.п.)

У гардеробі зупинка **«Збери дитину до школи»** або конкурс **«Ділового костюму»**. Бути чи не бути шкільній формі – це питання хвилює багатьох батьків, от є можливість в жартівливий спосіб обговорити, а, може, навіть і вирішити важливе питання стилю одягу школярів.

У їдальні запропонуйте батькам скласти меню **«Корисний сніданок»** з написаних або намальованих страв, ще краще не обмежуйте фантазію і креативність батьків, дайте їм лише маркери і папір.

У спортзалі, у залежності від спортивної підготовки батьків, можна організувати щось від примітивної естафети до реальних міні поєдинків в підтягуванні, віджиманні або командні ігри (баскетбол, волейбол).

У бібліотеці організуйте *«Літературний флешмоб»* для батьків. Візьміть найближчу до вас книжку відкрийте на 14 сторінці та прочитайте всім дітям перше речення.

У **учительській** (кабінеті директора) можна організувати зупинку *«Розділай і володарюй»*, мета якої - окреслити коло певних функцій педагогів, адміністрації навчального закладу та ознайомити батьків з адміністративною і кримінальною відповідальністю за невиконання батьківських обов'язків. Багато батьків мають ілюзію, що вчителі в школі можуть навчити їхніх дітей всьому необхідному для дорослого життя. Але саме батьки відповідальні за правильне виховання дітей. Це не функція школи. Згідно з Конституцією України батьківські права та обов'язки носять конституційний характер. Їхнє право на виховання дітей є передумовою здійснення обов'язків щодо виховання. Відмовитись від своїх прав та обов'язків батьки не можуть. Вони можуть їх втратити після суду. (Стаття 52 Конституції України)

Готуючись до такої серйозної зупинки – квесту, пам'ятайте, що це святковий день, тому не потрібно влаштовувати дискусії, а лише спонукати батьків задуматися, що саме вони повинні показувати приклад і подавати своїм дітям важливі життєві уроки. Вчителі можуть доповнювати, але саме близьких родичів будуть наслідувати діти.

Завершується квест в **навчальному кабінеті** класу створенням *«Колажу мрій»*, *«Дошки бажань»* та першим спільним уроком для дітей і батьків або чаюванням.

ДЛЯ УЧНІВ СЕРЕДНЬОЇ ТА СТАРШОЇ ШКОЛИ

Для учнів середньої і старшої школи ми пропонуємо провести інтерактивну виставку-гру *«Новий погляд на рідну школу»* з презентацією кабінетів природознавства, майстерні для п'ятикласників; біології, географії для шестикласників; хімії, фізики для семикласників і т.д.

Інтерактивна виставка-гра – це поєднання інформаційної та ігрової діяльності, крім того формат не тільки відповідає пізнавальним потребам учасників, а й звертається до їхніх емоцій. Переважно всі діти відкриті до нових знань, особливо коли ці знання подано цікаво, привабливо та дотепно. Головне завдання зацікавити аудиторію шкільними предметами. Інтерактивна виставка-гра працює одночасно в кількох місцях (кабінетах). Учні об'єднуються в групи по 5-10 осіб для того, щоб всі брали участь і змогли висловити свою думку. Розташувати виставку-гру доречно у кабінеті фізики, хімії, географії, літератури, майстерні тощо, в залежності від можливостей школи. А далі дайте волю і нестримуйте креатив учителів-предметників.

У кабінеті хімії *«Гаррі Потер»* проводить дослід алхіміків і знаходить «філософський камінь», золотий пісок, вогненний порошок або приборкає «змію» з таблетки сухого спирту та кількох таблеток глюконату кальцію.

«Таємний агент» пише таємного зашифрованого листа і використовує неспалиму нитку або неспалимий платок, а ще краще неспалиму торбинку для монет.

«Добрий лікар» зовсім не боляче «розріже» вам руку або застосує «живу» і «мертву» воду.

Більше цікавих дослідів знає учитель хімії і Інтернет:

✓ Сайт «Цікаві дослід з хімії», URL:

<http://klasnaocinka.com.ua/uk/article/tsikavi-doslidi-z-khimiyi.html>

✓ Найпростіші цікаві дослід з хімії, URL:

<https://yusmal.livejournal.com/1012310.html>

- ✓ Сайт «Освіта Нова» BRL: <http://osvitanova.com.ua/posts/512-tsikava-khimiia-doslidy-iaki-dopomozhut-ditiam-i-doroslym-poliubyty-khimiui>
- ✓ Дитячий портал «Пустунчик», URL : <https://pustunchik.ua/ua/online-school/chemistry/zanimatelnyye-opyty-dlya-detey>
- ✓ Сайт «Цікава хімія», URL: http://cikavahimiya.blogspot.com/p/blog-page_26.html
- ✓ Сайт «Хімія - це цікаво», URL: http://himijazezikavo.blogspot.com/p/blog-page_79.html

У **кабінеті фізики** можна провести показ законів фізики *«цікава наука»*. Це сприятиме мотивації до навчання і буде першим кроком до наукової грамотності, головне пам'ятати про безпеку.

Запропонуйте учням стати *«повелителем води»* або подаруйте кожному *«особисту веселку»*. Детальніше на сайті: Наукові експерименти для дітей. Фізика - <https://pustunchik.ua/ua/online-school/physics/tsikavi-doslidy-z-fizyky-dlia-ditei>

Якщо у друзях вашої школи є птахофабрика то для вас не буде проблемою *«Прогулянка яйцями»*. Два десятки яєць в лотках і чудова розвага готова. Вчені стверджують: якщо правильно поставити ногу, розподіливши рівномірно вагу, можна прогулятися по них босоніж. В цілях гігієни покладіть на яйця тонку дошку або металеву пластину. Деталі та інші цікаві досліди на дитячому порталі «Пустунчик», режим доступу: <https://pustunchik.ua/ua/online-school/physics/domashniye-opyty-eksperimentiruyem-vmeste-s-detmi>.

Цікава фізика, режим доступу:

<https://cikavafizika.jimdo.com/%D1%86%D1%96%D0%BA%D0%B0%D0%B2%D1%96-%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B8/>.

У **кабінеті біології (природознавства)** можна власноруч виготовити *еко-сувенір «Трав'яничка»* на пам'ять про свято Першого дзвоника. Для цього потрібно взяти шкарпетки, гудзики, голку і нитку, ножиці, ґрунт, насіння.

Більш детально ознайомитися з методикою виготовлення трав'янички можна на дитячому порталі «Пустунчик», режим доступу: <https://pustunchik.ua/ua/online-school/biology/botany/tsikavi-doslidy-z-roslynamy>.

Можна об'єднатися в команди і провести змагання: хто знає більше віршів або пісень, в яких згадуються рослини. («Ходить гарбуз по городу», «Ой у лузі червона калина», «Вітер з гаєм розмовляє», «По діброві вітер виє», «Реве та стогне Дніпр широкий», «Садок вишневий коло хати», «Тече вода з-під явора», «А в полі береза, а в полі кудрява», «Горіла сосна палала», «У вишневому саду», «Не шукай любисток», «Біля млину калина», «Весна, веснянка», «Зеленький барвіночку», «Мамина вишня», «Несе Галя воду», «Ой під вишнею», «Ой у вишневому садочку», «Ой на горі два дубки», «При долині куц каліни», «У вишневому садочку», «Червона рута», «Чорні очка, як терен» і т.д.)

Як варіант, можна підготувати **«Мікровиступи з макрозмістом»**. Це хитромудрі завдання з несподіваними рішеннями. Надіюсь у кожного вчителя-професіонала такі є і допоможе вам наукова бібліотека і всесвітня мережа Інтернет.

У **кабінеті географії** запропонуйте учням **скласти валізу** в подорож Карпатськими горами, або в місто музеїв Переяслав-Хмельницький, або на море в Одесу та ін. З такої інтерактивної гри зрозуміємо: чи готові діти до самостійного прийняття зваженого рішення. Що виберуть планшет, ноутбук, стильний одяг і модне взуття чи телефон, зручне взуття і рюкзак.

Для учнів 9 класу можна ускладнити завдання, обмеживши вагу валізи, проговоривши в умовах гри що на борт літака не можна більше 20 кг. багажу і обмеживши бюджет поїздки.

Для організації гри вам знадобляться картинки різних валіз, сумок, рюкзаків та ін. вкрай необхідних та не дуже необхідних речей. Для того, щоб гра не затягнулася, необхідно ретельно продумати і скласти таблицю ваги і ціни всіх предметів. Підготувати питання-уточнення, питання-підказки, навідні, допоміжні запитання щоб не перетворити гру на урок.

У **майстерні** організуйте виставку кращих виробів школярів. У **кабінеті праці** можна виготовити **мотанку-травницю як оберіг** доброго здоров'я для всієї родини або оберіг на відмінне навчання і забрати до дому, щоб зберігати цілий рік.

У кабінеті літератури заздалегідь готується *«Тема для поеми»* і вчитель пропонує учням підібрати рими до заданих слів, а потім разом вони складають вірш (поему, оду, ...).

ДЕЯКІ МЕТОДИЧНІ АКЦЕНТИ НА ЗАКІНЧЕННЯ

Окрім цього, ми зауважуємо, що, готуючи шкільне свято, необхідно **проаналізувати наявні ресурси**. Одним із найкращих, найкреативніших і найдоступніших ресурсів підготовки до свята у навчальному закладі є учителі-предметники, які можуть організувати *«навчальний пікнік»*, на якому будуть пригощати *«інтелектуальною їжею»*, *«смаженими фактами»*, або експериментальні майданчики юних фізиків, хіміків, біологів, географів, ботаніків, астрономів або майданчики *«прикольно про головне»*, *«наука в побуті»*. На цих локаціях провести змістовні, корисні, цікаві для дітей і дорослих досліди:

- ✓ *Досліджуємо чіпси.*
- ✓ *Гейзер з кока-коли.*
- ✓ *Батарейка з лимона.*
- ✓ *Намалюйте картину вогнем.*
- ✓ *З допомогою лимона запустіть ракету.*
- ✓ *Фізика – не тільки для школярів.*
- ✓ *Запропонуйте дітям молоко, дорослим вино з однієї пляшки тільки прослідкуйте щоб ніхто не скуштував.*

Скористайтеся підказками з сайтів:

- ✓ Хімікус-Цікавікус, режим доступу:
http://lnzchem.blogspot.com/2011/03/blog-post_15.html
- ✓ Цікаві досліди з хімії, режим доступу:
<https://www.slideshare.net/ssusera7311d/ss-59337739>
- ✓ Видовищні фізичні та хімічні, досліди режим доступу:
<https://naurok.com.ua/post/vidovischni-fizichni-ta-himichni-doslidi-yaki-spodobayutsya-vashim-uchnyam>
- ✓ Цікаві хімічні досліди з лимоном для дітей, режим доступу:
<http://poradum.com.ua/the-hands/11250-cikavi-ximichni-doslidi-z-limonom-dlya-ditej.html>

Старшокласники матимуть можливість проявити свої знання допомогти вчителям або виступити в ролі **«руйнівників міфів»**.

Набирають популярності серед учнівської молоді **імітаційні ігри**, які розвивають уяву та навички критичного мислення. Наприклад, імітаційна гра – **«Допоможи іноземцю»**. За умовами «Іноземець» не володіє українською мовою і зовсім її не розуміє, а має пройти в бібліотеку, (магазин, на головну площу вашого міста і т.п.). У ролі іноземця може виступати учитель, старшокласник, хтось з громади. Єдина вимога – знання іноземної мови і бажано акторський талант. Для більшої достовірності не забудьте загримувати «іноземця» до невпізнанності.

Сьогодні імітаційні ігри, імітаційне моделювання дедалі ширше застосовуються у різноманітних сферах, передовсім в економіці, політиці, соціології, екології, адмініструванні, освіті, міському плануванні, історії. Їх використовують для підготовки фахівців відповідної кваліфікації, розв’язання окремих завдань досліджень, прогнозування, апробування запланованих нововведень [6].

На шкільному святі імітаційні ігри можуть бути різнопланові. Спочатку необхідно визначити тему для імітації, потім спланувати необхідний інвентар, продумати ролі учасникам. Надайте учням достатньо інформації і підказок, щоб вони могли впевнено виконувати всі передбачені завдання та процедури і одночасно мали простір для імпровізації.

Імітаційна гра **«Подія в горах (лісі, на морі)»** У грі потрібно продемонструвати і знання із географії, екологічні знання, і перша домедична допомога, і дружба та взаємодопомога, і не тільки знання, а і цінності. Головне - пам’ятати про безпеку дітей і про те що це свято, а не екзамен, тому заздалегідь продумайте запитання для підбиття підсумків.

Учитель образотворчого мистецтва разом із старшокласниками може організувати **«Б’юті зону»** – майданчик краси. Важливо тільки пам’ятати, що для дитячого **фейс-арту** – малюнку на обличчі, необхідно ретельно підготуватися і використовувати тільки безпечні фарби. Необхідно проявити фантазію, відійти від стереотипів.

Доречним буде організувати на шкільному подвір'ї майданчики для **селфі** і фотографій. Майданчики повинні бути безпечними, святково оформленими і мати в собі символи школи, наприклад на фоні фасадної вивіски з назвою школи.

Крім того, ресурсом можуть бути розташовані поруч з школою парк, стадіон, будинок культури, будинок дитячої та юнацької творчості і т.п.

Якщо керівники гуртків, студій, команд, ансамблів тощо, з будинку культури, будинку дитячої та юнацької творчості, спортивного клубу хочуть виступити перед школярами щоб зацікавити їх своїм захопленням та залучити до гурткової роботи, запропонуйте їм підготувати **тизер** (teaser) - рекламне повідомлення, зроблене як загадка, що містить частину інформації про продукт, але ніяк його не називає [2]. Або організувати **кампанію-дражнилку** – рекламну кампанію, яка зазвичай складається з ряду маленьких, зашифрованих, манливих повідомлень, які передують більшій, повнорозмірній кампанії або іншій важливій події [2], наприклад, початку Нового навчального року у будинку дитячої та юнацької творчості, який починається традиційно 15 вересня. Розпочинатися кампанія-дражнилка може з невеличких оголошень, записок-загадок, розміщених в несподіваних місцях, які приведуть на галявину (майданчик, клас), де розташована виставка виробів гуртківців або проводиться майстер клас, або показові виступи учасників гуртків, студій, спортивних команд. Тут кожен бажаючий може отримати **«карту росту»** / **«ману скарбу»**, простіше кажучи, розклад роботи гуртків позашкільного освітнього закладу з детальним описом розташування і маршрутом і як туди дістатися.

Традиційні майстер-класи, презентації, виставки, міні-квести, які надихнуть школярів на участь у гуртках, студіях, командах, ансамблях будинку культури, будинку дитячої та юнацької творчості, спортивного клубу, також будуть доречними на шкільному святі.

Ресурсом може бути шкільна футбольна (волейбольна, баскетбольна та ін. команда, танцювальний колектив, ансамбль, батьки учнів, успішні випускники школи і т.п. Можливо доречним буде організувати **фан-зони** – майданчики,

призначені для розміщення вболівальників, фанатів, прихильників, шанувальників на шкільному подвір'ї.

Якщо в школі є знаменитості, наприклад переможці обласних, всеукраїнських змагань, конкурсів, олімпіад, або відомі, популярні, цікаві та шановані в громаді люди можна організувати **прес-конференцію з автограф-сесією**. Така автограф-сесія запам'ятається і старшокласникам «шкільним знаменитостям» та спонукатиме їх до нових вершин.

Реформа Нової української школи передбачає, що вчителі разом із батьками утворюють партнерство, у центрі якого знаходиться дитина. Коли батьки беруть участь у шкільних заходах, співпрацюють з учителем, дитина бачить, що всі значимі для неї дорослі піклуються про неї, відтак зростає і самоповага. Свято нового навчального року – це можливість домовитися з батьками, бабусями, дідусями, ін. родичами та вчителями про єдиний виховний вплив на дітей, почути очікування батьків від освітнього процесу та озвучити в ігровій та жартівливій формі свої педагогічні очікування.

Дайте можливість батькам почуватися дорогими, бажаними гостями на святі. Залучайте їх до підготовки, проведення та участі у всіх локаціях, довіряйте батькам, делегуйте частину обов'язків, дайте їм можливість на собі відчувати всі принади вчительської праці. **Завдання для активних батьків:**

- ✓ Організуйте дитячий колектив і вивчіть спортивну кричалку-підтримку, або девіз з дітьми.

Степ широкий! Червона калина!

Ми веселі та сміливі

Наша славна Україна!

З нами завжди будеш в силі!

Завжди впевнено тримайся

Перемога – наше діло,

І ніколи не здавайся!

Ми йдемо до неї сміло!

Команда наша супер,

Якщо хочеш бути клас,

Команда наша клас!

То приєднуйся до нас!

Ніхто не переможе нас!

- ✓ Порахуйте дітей, поки вони граються, (підвищувати голос, заставляти зупинитися або строїти в колону не можна).

- ✓ Проведіть із дитячим колективом гру з свого дитинства («хованки», «квач», «резиночки», «класики», «вибивний», «море хвилюється раз», «вишибали», «істівне-неістівне»).
- ✓ Організуйте дитячий колектив на добру справу (зацікавте, метикуйте, проявіть кмітливість, згадайте дитинство).

Також в ролі ресурсу можуть виступати дружні відносини з громадою, міською (сільською) радою, місцевим підприємством які братимуть активну участь у святі, нададуть призи для конкурсів та подарунки для першокласників або організують частування.

Учні 10-11 класів можуть підготувати **Челенж випускника**. Челенж – виклик, дія на спір, зазвичай оформлена як відеоповідомлення. Головне завдання педагога - не стримувати креативну фантазію старшокласників, а направити її в правильне русло. Челенж може носити спортивний характер, наприклад «Ми учні 11 класу підтягуємося 120 разів, і передаємо естафету учням 10 класу». Челенж може бути екологічний «Ми учні 9 класу посадили на квітниках біля школи 10 кущів троянд і передаємо естафету учням 8 класу». А може бути трудовим «Ми учні 4 класу виготовили 10 годівничок і передаємо естафету 3 класу».

У багатьох закладах освіти, особливо в сільських, там де є дружні стосунки з місцевою владою і громадою вже стало доброю традицією завершувати свято «Кашею», «Родинним вогнищем». На галявині кожен клас облаштовує своє місце для відпочинку, діти прикрашають галявину, дорослі готують кашу. Важливо пам'ятати про екологічне виховання, показати дітям в якому стані потрібно залишити галявину після відпочинку.

Організуючи загальношкільне свято і плануючи запуск повітряних кульок, задумайтеся про те, що повітряні кульки можуть подорожувати багато кілометрів, забруднюючи наші міста та села, крім того багато тварин не усвідомлюють різниці між їжею і тим матеріалом, з якого виготовлені кульки. Коли тварини ковтають матеріал, з якого зроблена повітряна кулька, у них блокується стравохід, і незабаром вони гинуть від голоду, ще пташки часто заплутуються в нитках прив'язаних до кульок і також гинуть.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Арендарчук О. А. Ми – українці : масовий захід / О. А. Арендарчук // Позакласний час. – 2004. – № 1/2. – С. 36–37.
2. Вікіпедія. Вільна енциклопедія. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
3. Вікентьєва В. В. Я – дитина України!: сценарій / В. В. Вікентьєва, Л. О. Нечипорук, Т. В. Вільчанська // Позакласний час. – 2008. – № 10. – С. 61–62.
4. *День знань у світі: у кого свято, у кого – будень.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zik.ua/news/2016/09/01/den_znan_u_sviti_vid_liniyok
5. *Іваниців Я. О. Ми із того краю, де сопілка грає / Я.О. Іваниців // Позакласний час. – 2011.– № 5. – С. 24-26.*
6. Іваненко Л. Імітаційні ігри – ракурси й перспективи / / Л. Іваненко. – Вісн. НАН України. – 2007. – №5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://visnyk-nanu.org.ua/sites/default/files/pictures/11.pdf>
7. *Любіть Україну всім серцем своїм!* / Наталія Бугайчук. – Черкаси: Вид. кнз «ЧОППОП ЧОР», 2017. – 32 с.